

7/4

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, plața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE se primesc la **ADMINISTRAȚIUNEA** în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Duka Nachf.;
 Max. Augenthaler & Emrich Leiner;
 Heinrich Schalek, Rudolf Moos;
 A. Oppelke Nachf.; Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. În Hamburg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicații mai dese după tariful și învoială.
RECLAME pe pagină a 8 a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 12)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colecționi.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 64.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 21 Martie (2 Aprilie).

1899.

Bănci unguresci printre Români.

În tot chipul își bat capul șovinistii unguri, cum ar pute să bage pe poporul nostru în cătușile băncilor unguresci și prin acesta să zădărnicescă lucrarea băncilor noastre. Foaia ungurescă „Erdelyi Gazda“ publică în cauza asta un lung șir de articuli, în care pe de-o parte varsă foc și scînteii asupra băncilor românesci, căci — dice — prin aceste bănci pământul strămoșesc ajunge în mâinile Românilor. De altă parte aceea foia stăruie a se înființa printre Români cât mai multe bănci unguresci, cu ajutorul căroră proprietarii maghiari să fiă scăpați de ruină, să se potă întări, fiind ferite moșiile lor de a trece în mâni românesci, și să potă cuceri nou terem.

Ca să ajungă mai iute la scop, numita foia și soțele ei cer dela guvern să sară cu puterea și cu averea statului în ajutorul proprietarilor maghiari scăpătați și înainte de toate să înființeze institute de bani unguresci printre Români.

Tocmai acum primim din Sălăgiu scirea, că pe acolo anumiți agenți de-ai guvernului cutrieră satele, stăruind mai ales pe lângă notari, ca să caute a înființa în fiecare cerc notarial câte-o asociațiune de credit, cari vor sta sub ocrotirea guvernului. Pentru a ademeni mai ușor pe popor, agenții au statutele tipărite și în limba română.

Nu scim, decă și intru cât vor isbuti adversarii noștri să-și ajungă scopul lor și încă tocmai în Sălăgiu, unde, după cum ni-se scrie, mai multe comune au pățit'o rău de tot, căci poporul lăsându-se ademenit de vorbele frumoase ale unor Jidano-Maghiari, și-au înglodat moșiile în datorii pe câte 40—50 de ani la anumite bănci unguresci de prin Clușiu și de prin Pesta. Acum se căesc amar și și-le-ar scote bucuros, dăr nu pot. Sperăm, că din aceste triste

și dureroase pățanii ale unor frați de ai lor, Români sălăgeni vor învăța minte și vor sci în viitor să se ferescă de-a căde în cursă.

Dăr nu e vorba, numai, de Sălăgiu, ori de vre-un anumit ținut locuit de Români, căci, cum am dīs și mai sus, idea de-a aservi pe Român cu ori-ce chip și pe terenul economic a devenit ađi o dogmă politică, pe care o predică întręga cetă a șovinistilor jidano-maghiar, începënd de sus, dela guvern, până la cel din urmă cărciumar dela sate. Pe toți îi vedem, cum cu graiul și cu péna fac planuri peste planuri pentru a ne pute vedé cu un cēs mai curënd subjugati și economicesce, ca apoi să ne potă cu atât mai ușor maghiarisa.

Acēsta e calea, pe care și fostul ministru președinte Banffy a cređut, că va puté rēpune institutele de bani române, ca printr'asta maghiarismul s'ajungă mai curënd la țintă. Ei nu vor pace, ci rășboi; nu vor unirea și înfrățirea popórelor, cari constituie acest stat, ci rășboirea și desbinarea lor. În ticna noastră, în mulțumirea și fericirea noastră, ei privesc un pericol pentru mult visatul lor „stat național maghiar“.

În fața atător intrigi și planuri nimicitoare pentru noi, Români trebuie să-și stringă bine șirurile, să nu se lase amăgiți, nici să nu se încredă în promisiunile și vorbele frumoase ale agenților mari și micți, cari lucrăză printre ei și umblă să-și împingă în cūrșele adversarilor noștri, ci încrederea să-o aibă numai și numai în bărbați români fruntași, cari au dat probe de buna lor credință și bunăvoință față de poporul nostru.

Sunt grele timpurile și mari ispitele, prin cari trecem. Trebuie deci să fie mare și prevederea noastră, ca să nu fim nevoiți mănepoimâne a ne căi prea amar.

Revista politică.

În decursul acestei săptămâni înăuntiu nu s'a petrecut nimic mai de însemnătate. Dieta a intrat în vacanțele de Paști, ér ministru-președinte Szell a folosit timpul spre a merge la Viena și a face acolo vīsitate de curtenire pe la archiduci și alte notabilități.

Intr'aceea se vorbește, că se va face o **remaniere ministerială**, adecă vre-o doi-trei dintre miniștri de față vor fi înlocuiți cu alții. Ministru-președinte Szell să fi rēspuns unei deputațiunii din provincie, — care și-a arătat dorința, că ar fi bine, ca unii fișpani să fiă dimisionați — că de-o-camdată nu le poté implini dorința, deóre-ce el peste scurt timp va da altuia portofoliul ministeriului de interne și nu vré să lege mâinile urmașului său. Tiszaiștii se opintesc mult să pună ei mâna pe ministeriul de interne; se crede însă, că candidat serios pentru acest post este contele Apponyi.

Mult agitată a fost săptămâna acēsta în **Bucuresci**, unde broșura *banffysta* a cădut ca o bombă. Cele ce s'au vorbit despre acēstă broșură în dieta ungară, au turnat numai oleu pe foc. Ce s'a scris și s'a vorbit la Unguri despre aceea, că guvernul Banffy a înriurit asupra guvernului Sturdza, ca să-i facă toate pe voie dându-i mână de ajutor spre a surgruma mișcarea română de dincóce, ceea-ce s'a scris despre decorarea lui Jeszenszky, ca semn al prietniei dintre guvernul maghiar și român, a produs firesce, cea mai mare indignare dincolo de Carpați. Presa opozițională a ridicat cele mai grave acusări în contra guvernului Sturdza din acest incident și opozițiunea a decis a deschide o campaniă înversunată pentru rășturnarea guvernului.

Dumineca trecută s'a ținut o mare întrunire de protestare în sala

„Dacia“, la care au luat parte aproape toate partidele și grupurile opoziționale. După întrunire s'a făcut o manifestație deputatului Fleva și cu ocaziunea acēsta s'au întēplat pe stradă ciocniri între mulțime și sergenții și agenții poliției.

În ziua următoare a fost o ședință furtunóșă în cameră, unde opoziționalii au protestat în contra purtării organelor polițienesci și a guvernului față cu libertatea de întrunire.

În ședința de Mercuri a camerei române d-l Marghiloman, în numele opoziției, a făcut o declarațiune, că „în urma celor descoperite despre relațiunile politice ale primului ministru român Sturdza cu fostul ministru-președinte unguresc, ea privesce rămânerea la cārmă a d-lui Sturdza ca o atingere a demnității naționale“. În urma acēsta declară, că opoziția se va lupta cu toate mijlócele legale și mai ales prin *obstrucțiune parlamentară*, ca să-l silēscă a se retrage.

Ministru-președinte Sturdza a declarat, că respinge acusațiunile nedemne ce i-se aduc prin broșura anonimă banffistă și de cătră opoziție. Acea broșură, dice, n'are nici o însemnătate și acēsta a afirmat'o și ministru-președinte unguresc Szell. Se apără apoi în contra învinuirii, că decorarea lui Jeszenszky s'ar fi făcut cu scirea sa ș. a. În fine majoritatea a votat guvernului încredere.

Asemenea s'a petrecut lucru și în Senat, unde opoziția a făcut asemenea declarațiune. Deputații „drapelisti“ Costinescu și Delavrancea și-au dat dimisia ca deputați dicēnd, că sunt adēnc măhniti de „direcțiunea nenorocită“, ce se urmēză în partidul liberal, în cestiunea națională.

Joi studenții au ținut un meeting de protestare. Mișcarea în contra guvernului se continuă. Pe mâne, Duminică, opoziția a conchiămat din nou o întrunire publică.

FOLETONUL „GAZ. TRANS“.

Înima cea rece.

(Urmare).

În viața lui nu avusese cărbunarul Petre Munc nisce visuri atât de posomorite, ca în noptea aceea: odată i se părea, că uriașul cel posomorit, Michel Holandesul, deschide ferestrele și-i întinde cu mâna lui cea posnit de lungă o pungă plină de galbeni, pe care o scutura, încât galbenii sunau tare și păcut; apoi i-se năzăria figura mică, prietinoasă a Omuțului de sticlă, pe o sticlută verde călărind prin casă, și i-se părea, că l aude ridēnd prietinesce, ca în brădet; apoi éráși îi souna în urechia stângă:

„În Holanda, este aur,
 Îl pote avé cine doresce,
 Pentru o plată mică,
 Aur, aur, aur!“

Apoi auzia éráși în urechia dreptă versurelul despre bogatul din

brădet, și o voce dură i șopti: „Tu cărbunar năuc, prostule Petre Munc nu poți spune (potrivl) un versurel cu brađi, deși ești născut într'o Duminică punct la două-spre-dece. Spune, prostule, versul!“

El oftă odată, gemu prin somn, se sill să afie un vers, dăr fiind-că în viața lui nu făcuse versuri, i-a fost zadarnică totă truda din somn. Când se tređi însă din somn, des de diminēță, i-se părea totuși minunat visul; el se aședă cu mâinile întinse sub masă, și se gândea la șoptele muștrătoare, ce-i sunau în urechi; „Spune prostule, versul!“ își dise el și-și aședă degetul pe frunte, dăr nu putea născoci versul nici de cât. Pre când sta el încă așa, pri-vind îngândurat în jur de sine și cugetând la vers, mergeau trei tineri pe sub ferestă la pădure și unul cânta:

„Cum stăteam sus pe munte
 Privind în jos la punte,
 Te vedui printre brađi
 Mândruță, ca și ađi!“

Acēsta trecu ca un fulger luminos prin urechile lui Petre Munc și se repeđi pe ușă afară, deórece i-se părea, că n'a auzit bine; alergă după cei trei flăcăi și se inhăță de mâna unuia din ei. „Stai, prietine“, strigă el, „cum ai rimat tu vorba *brađi*? Fi bun, spune-mi cântarea înc'odată“.

— „Ce-i cu tine, nene!“ se rēstl tinerul. „Eu pot cânta ce voesc, ce ți pasă ție? Să mă lași de mână, ori“...

— „Nu, ai să mi spui, ce ai cântat!“ strigă Petre, ca eșit din minte și ținea și mai strins mâna voinicului; ceilalți doi însă când vedură una ca asta, nu se gândiră mult, ci năvă-liră cu pumnii asupra bietului Petre, și țil infundară, până, ne mai putēnd de durere, lăsă pe cela în pace și căđu în genunchi. „Acum ai căpētat ce a fost al tēu“, dīseră ceia ridēnd, „de altă-dată ține minte, nebunule, că la ómenl ca noi n'ai să ții calea“.

— „Oh, de bună sēmă voi ținé

minte“, dise bietul Petre suspinând. „Dăr m'ați bătut, și totuși nu mi-ați spus cântarea; fie-vé milă și mi-o spuneți“.

Tinerii prinseră a ride din nou cu hohot; dăr celui ce cântase i-se făcu milă de el și-i spuse cântarea, apoi își vedură de cale ridēnd.

— „Așa-dēră ađi“, dise bietul Petre, de abia mișcându-se din loc, da, brađi rimēză cu ađi; acum, sticlărule micuțel, o să mai avem o vorbă la olaltă“.

Intră apoi în colibă, își căută pālăria și băta cea lungă, își luă rēmas bun dela gazde și plecă îndērēt spre brădet. Încet și ougetător mergea el în drumul lui, căci trebuia mereu să-și aducă aminte versul; în fine, când tocmai ajunsese în brădet, și brađii deveneau din ce în ce mai înalți și mai deși, află și versul de mult căutat și de bucurie sări în sus pocnind în degete. Atuncl din desiș îi eși în cale un om uriaș în haine plutășesci și în mână cu o rudă, ca un corman de plută de lungă

În luna Maiu se va deschide la Haga așa dîsa **conferență de pace și desarmare**, propusă, precum șcim, de Țarul Rusiei. În rëndul lucrărilor acestei însemnate conferențe, se vor desbata și nisce propuneri, pe care le va prezenta consiliul federal al Elveției, propuneri, cari se refer mai ales la schimbarea convențiunii din Geneva. După această convenția părțile, cari pörtă războiul, sunt datore a-se îngriji de răniții inamicului, înlocuindu-l cu răniții lor proprii. Consiliul federal elvețian vrë să schimbe dispoziția acësta în sensul, ca răniții să fiă neutralizați.

După o altă propunere, răniții vindecați vor trebui să fiă trimiși în patria lor, în loc ca — până acum — ei să fiă considerați de captivi (prisonieri de război) până la sfîrșitul cutărui război. Se pot însă face excepțiuni numai față cu acele persoane, cari sunt socotite, că ar ave mare înriurire asupra cursului mai departe al războiului.

Se va face mai departe obiect de desbatare și cestiunea călcării convențiunii de Geneva. Acësta s'a obișnuit a-se întempla mai mult din nesciință, decăt din rea voință. Se va hotări dër, că soldații trebuie să fiă puși în cunoștința stipulațiunilor (hotărîrilor) mai principale din convenție.

Se vor lua cele mai stricte măsuri față cu abuzul ce se face cu însemnele militare de castre (tabără).

Dintre tôte însă mai însemnată va fi propunerea cu privire la dovedirea morților, răniților și prizonierilor. În cât privește pe aceia, cari aparțin inamicului, numele lor trebuie comunicat, pentru-ca astfel să înceteze grozava nesigurăță despre morțea celor pierduți. Pentru-ca să se pötă dovedi așa dîsa identitate personală a morților inamicului, fiă-care soldat trebuie să pörte pe corp o mică tăbliță, pe care să fiă însemnat numele respectivului și numărul regimentului de care se ține.

Convențiunea dela Geneva se va estinde și asupra războielor pe mare.

În fine se va cere congresului, ca instituția așa numită „Crucea roșie“ din tôte statele, să fiă recunoscută. În ultimul război turco-grec amëndouă părțile au refusat liberul mers al ambulanțelor „Crucei roșii“, motivând refuzul cu aceea, că crucea ar ațita fanatismul Mohamedanilor. Însemnul de tabără a fost înlocuit așadër cu *semiluna roșie* și numai astfel a încetat ori-ce piedecă. Pe viitor se va șterge o astfel de tēguială între beligeranți, ér ca să se pötă ajunge la acësta, va trebui ca Crucea roșie să fiă recunoscută.

Pe când se fac pregătiri pentru conferența de pace și desarmare, Rusia pune mari sforțări de a-și provedé armata cu **tunuri nouë**, după sistemul frances. Cercurile militare din Petersburg sunt de părere, că trebuie negreșit să se introducă în armată noiele tunuri deja înainte de intrunirea conferenței din Haga, pentru-că după conferență, séu chiar în decursul acesteia, n'ar puté face astfel de reforme militare, fără de a nu deștepta bănuiala, că Rusia nu vrë sincer pacea. Tunurile nouë se vor fabrica mare parte în Francia.

Un semn al timpului este și faptul, că tot în ajunul acestei conferențe tunul bubue din nou în insulele Samoa. În insulele acesteia își stau față 'n față, ca puteri interesate, Germania, Anglia și Statele Unite ale Americii de nord. Un congres ținut la 1889 în Berlin a fost hotărît, ca luptele între influența germană, englesă și americană să înceteze în insulele Samoa și teritoriul insulelor să fiă declarat neutru. Germania însă a ridicat nu de mult plāngerî la guvernul american, că consulul Americii, dimpreună cu cel al Angliei, aduce hotărîri fără a mai întreba pe consulul german, deși interesele germane sunt convērșitóre în Samoa. S'au început tractări între Germania, Anglia și America, dër ele n'au dus la rezultat. Acum a început să bubue tunul, învélind în flăcări satele de-alungul mării și cei doi principii contrari, Mataafa și Malietoa din insule se luptă cu înverșunare unii în contra altora. Luptele țin de opt zile. O mare parte din supușii străini din insulă încep să părăsescă Samoa. Englesii și Americaniii luptă uniți alături cu principele partisan lor, în contra Germanilor. Astfel se inaugurează conferența de pace dela Haga.

Broșura banffystă.

Am făcut amintire în numărul trecut despre broșura ungerescă ce a apărut în Budapesta sub titlul „Politica de naționalitate a lui Banffy“, broșură, care a făcut mult svon și a produs mare indignare pretutindeni, ér mai ales în România. Voim să arătăm acum forte pe scurt cuprinsul ei, ca să-l cunoșcăm și cetitorii ediției noastre de Dumineca.

Scriitorul broșurei, pe cum s'a dîs și în dietă, trebuie să fiă unul din ómenii lui Banffy, care făcea parte din vestita secție a naționalităților, al cărei șef cu numele era Jeszenszky, ér șef adevérat Banffy. Scopul autorului anonim a fost de-a

arăta, ce minuni a făcut Banffy în patru ani cât a stat la putere cu politica lui față de naționalități.

În partea primă broșura arată cum a găsit Banffy starea lucrurilor în Ianuarie 1895, când a ajuns la cãrmă. De aceea se ocupă în primul rënd cu *cestiunea română*. Spune, că pe atunci Românii erau în cea mai mare agitație, amintesce procesul Memorandului și pe cei 10,000 Români din tôte părțile, cari au mers la Clușiș, când s'a început acest proces. Vorbesce de agitația antimaghiară în România, unde se țineau meetinguri naționale, ca să protesteze contra Ungurilor, și dîce, că ministeriul de esterne din Viena privea până atunci cu mâinile încrușate la ceea-ce se petrecea, ba tolera, ca guvernul român să dea anual 150,000 lei pentru școlile și bisericele dela noi, cu tôte că acësta ajutorare era în contra legii ungeresci dela 1883. Ministrul de interne Hieronymi a călătorit atunci în Ardeal, ca să se înțelegă cu Românii „moderați“, dër călătoria lui n'a avut nici un succes. Românii au rămas pe lângă solidaritatea lor — dîce broșura. Pressa din străinătate scria în contra Ungurilor, și în zadar a votat dieta ungară 50,000 fl. pentru scopuri de pressă, căci n'a avut nici un succes.

Așa au stat lucrurile — dîce broșura — când a venit Banffy în fruntea guvernului. Cel dintăi lucru ce l'a făcut, a fost, că a înființat în ministeriul său secțiunea numită „a lui Jeszenszky“ și s'a pus pe lucru, fiind el sufletul acestei secțiuni. Scopul i-a fost să sugrumă ori-ce mișcare a naționalităților. Pentru acësta îi trebuia sprijinul ministeriului de esterne, dër nu se înțelegea cu Kalnoky, care era de părere, că monarhia noastră nu se pöte strica cu România de dragul șovinismului ungeresc. A umblat decî să-l rēstörne pe Kalnoky și s'a dîs, că afacerea nunțului papal Agliardi i-a dat prilejul acësta. În adevér însă — dîce broșura — a fost politica națională a lui Banffy, care a învins contra lui Kalnoky.

Sub urmașul acestuia, Goluchowski, Banffy a știut să-și ducă în împlinire tôte planurile. A făcut remonstrațiuni la București, în urma cărora a încetat ajutorul de 150,000 lei. A rămas numai să se decidă asupra celor 38,500 lei ce se dau școlilor române din Brașov, după-cum afirma guvernul român, pe basa unui drept privat. Pentru cercetarea lucrului, ministeriul ungeresc de culte a numit o anchetă, ér guvernul român a încetat a mai plăti renta școlilor, și a depus banii la o bancă,

până-ce se va lămuri lucrul pe cale judecătorească.

Tôte acestea le spune broșura, mai adaugënd, că regele Carol a chîmămat la guvern ministeriul Sturdza, numai ca să facă pace în cestiunea transilvană, căci Studza s'a folosit de acësta cestiune ca de-o armă și mijloc de-o agitare pentru a rēstörna guvernul conservator, dër venind la putere, a depus îndată arma. Astfel făcëndu-se liniște, a urmat visita împăratului Francisc Iosif în România, prin care acest stat s'a alăturat mai strins la tripla alianță. Cu ocaziunea vizitei regelui Carol la Budapesta, Banffy a știut să dobëndescă dela regele României decorarea lui Jeszenszky, prin care — dîce broșura — avea să se dovedescă și înafără, că România oficială nu sprijinesce agitațiile române. Decorarea acësta a fost un duș rece pentru „agitatori“ și tötă acësta schimbare, se dîce, a produs'o năzdrăvanul Banffy cu politica lui „mai maghiară“ decăt a ori și carui dintre premergătorii lui.

Dër nu numai înafără, ci și înăuntru a știut — continuă broșura — să facă minuni. Înainte de tôte a căutat și i-a succes să spulbere pe „agitatorii“ naționalităților, li-a disolvat comitetele și cu mare rigóre a știut să aducă lucrurile acolo, ca să nu se mai suferă întruniri și partide conchiimate și alcătuite pe basă națională. A aflat de lipsă Banffy să inițieze o acțiune combinată și a pus în serviciul său pe fișpani și pe toți funcționarii administrativi, ca să spioneze tot ce se petrecea în sinul naționalităților și să raporteze tôte la secțiunea Banffy-Jeszenszky. Astfel — dîce — nimic nu se putea petrece, ca să nu știe guvernul în timpul cel mai scurt.

Banffy — continuă mai departe — a știut cu dibăcia și cu banii săi să câștige pressa francesă și italiană pentru cauza maghiară, și Liga română a aflat mai pretutindeni de acî încolo ușile redacțiunilor din străinătate închise. Se jeluesce autorul broșurei, că Banffy n'avea poliție politică, și dîce, că de multe-ori a trebuit să umble și cu mituirî. Așa, de pildă, comitetul congresului naționalităților a ținut în 1897 o conferență în Budapesta. Banffy a știut să-și câștige protocolul acestei conferențe și a doua dî tôte foile din Budapesta l'au publicat, așa că planul fiind dat pe față, s'a zădărnicit.

Vorbesce apoi broșura și de isprăvile lui Banffy pe terenul economic: cum a căutat și să subsape institutele de banî românesci prin aducerea legii asupra asociațiunilor de credit. Mai departe arată mēsu-

și de sdravănă. Petre Munc era să cadă în genunchi de frică, când vëdù pe cea apropiindu-se de el în pas liniștit; căci el cugeta, că acesta de bună sēmă i Michel Holandesul. Inspăimântătorea figură mereu tăcea; Petre însă își mai căpëtă curagiu și se apropia de el. Străinul era cu un cap bun mai înalt decăt cel mai mare om, ce vëduse cândva, fața lui nu mai era tînără, dër nici de tot bētrănă, ci plină de brazde și de crețe; el purta un mânecar de pănură și ciobotele cele grozav de mari, până peste genunchi, îi erau cunoscute lui Petre din poveste.

— „Petre Munc, ce faci tu în brădet?“ întrebă regele pădurei cu un glas detunător.

— „Bună dimineța, patriote“, răspunse Petre, făcëndu-se a fi fără frică, dër tremurând grozav. „Vrëu să merg prin brădet cătră casă.“

— „Petre Munc“, dîse străinul și aruncă o privire cruntă asupra lui, „nu ți e calea p'aci cătră casă!“

— „Nu mi-ar fi, tocmai, dër sunt semne, că ađi va fi căldură mare, de aceea o apucaiu p'aci, pe la rēcóre.“

— „Nu minți, cărbunarule!“ strigă Michel Holandesul cu voce detunătoare, „ori te culc cu ruda asta la pământ; cređi tu döră, că nu te-am vëdut cerșind la mititelul? Nu te face, a fost o apucătură pröstă dela tine, dër norocul tēu, că n'ai nimerit descântecul; mititelul e un sgărcit; el puțin dă, și de ceea ce dă, îi pare rău în tötă viața. Petre, tu fi un biet sērman, și mē dore sufletul de tine; un tînăr ca tine, sdравen, frumos, care ar puté incepe ceva'n lume, să stea să arđă cărbuni! Pe când alții scot din buzunare taleri de cei mari și galbini, tu nu poți scöte nici câte-va bănuțe; pröstă viață duci!“

— „Intr'adevér, ai tötă dreptatea; pröstă viață!“

— „Așa, mie mi-o spui tu!“ dîse Michel mai departe, „pe mulți băieți

bravi am scăpat eu de sērăciă, și n'ai fi tu cel dintăi, decă te ađi scăpa și pe tine. Spune-mi, câte mii de taleri ți ar trebui de-oamdată?“

La aceste vorbe scutură banii în buzunarele lui cele mari, și ei rēsuna, ca ađi nöpte în vis. Dër inima lui Petre bătea fricosă și cu durere la vorbele aceste; îl năpădeau fierbințeli și rēceli, și Michel Holandesul nu i-se părea, ca și când din milă ar arunca banii, fără de a pofti ceva pentru ei. Iși aduse minte vorbele cele tainice ale bētrănelui despre ómenii cei bogăți, și cuprins de o spaimă grozavă dîse: „Mulțămesc, domnule, dër cu d-ta nu voi să-mi fac lucru, căci știu cine ești“ și prinse a fugi cât îl țineau picioarele. Dër duhul pădurei pășea tot alătura cu el și murmura îndășit: „Al meu ești Petre, te vëd din ochi, că ești al meu; pe frunte-ți stă scris, că trebuie să fi al meu... Nu fugi așa tare, ascultă numai o vorbă bună, acolo e granița mea.“

Când ađi Petrea acestea și vëdù nu departe de el un șant, se grăbi și mai tare spre a ajunge dincolo de graniță, astfel că și Michel, înjurând cumplit, fū nevoit a fugi, mai iute, ca să se pötă ține de el. Tinerul se aruncă cu o săritură desperată peste șant, căci vedea, că duhul pădurei ridicase prăjina să-l töce; el trecù norocos peste șant, și prăjina fișcăia în vēzduch ca într'un pārete nevēdüt și se rupse, de ajunsse un capăt chiar până dincolo la Petrea. Acesta însă o ridică trimfător spre a arunca cu ea după Michel Holandesul, dër în acest moment simi bucată de lemn mișcându-i-se în mână, și spre uimirea lui vëdù, că el ține în mână un șerpe grozav, care se arunca spre fața lui cu limbi veninoșe și cu ochi infocați. El îl lăsă din mână, dër nu cădù jos, că se incolăcise țepën de câte-va ori în jurul mânei sale, și se tot apropia cu capul de fața lui; atunci étă se aruncă un cocoș săl-

rile lui cu privire la colonisări și la promovarea intereselor Sécuiilor, și cum a știut pe Ruteni să-i câștige pentru interesele maghiare.

Pe terenul cultural a făcut totul, ca episcopii și preoții să atârne dela influența guvernului. Pe clerul mirin prin legea despre congrua a știut să-l aducă în atârnavă față cu guvernul și altfel pe terenul institutelor de învățământ a făcut, ca influența interesului și a limbei maghiare să fie mai mare și mai covârșitoare. Tot Banffy a făcut să se înființeze cele 1000 școle de stat maghiare proiectate.

Aceste sunt pe scurt isprăvile lui Banffy, după cum le vede omul lui, care a scris broșura. Vor fi multe neadeverate, dér multe și adevărate din cele ce le spune. Banffy ar fi vrut să sôrbă naționalitățile într'o lingură de apă, decât ar fi putut, și avea dreptate deputatul Polonyi când a dis, că laudele ce i-se aduc pentru acesta în broșură, vor atârna încă și mai mult naționalitățile. În tot cazul broșura nu face onore nici Maghiarilor, nici Ungariei.

Pagini alese.

Din luptele Italianilor pentru libertate.

XIX.

Sfârșitul războiului din 1859. — Făcea dela Villafranca. — Urmările ei.

„Când norocul și schimbă pasul,
N'aduc anii, ce-aduce ceasul!”

Și norocul Italianilor și-a schimbat pasul, când ei nici nu visau, când le părea, că e tocmai în cel mai frumos avânt al său!

Armata austriacă, răpusă la Solferino, se retrăgea cu sufletul desnădăjduit, Francezii ajunseră deja în fața Mantuei, Italianii pregăteau cuprinderea cetății Peschiera, ér în fața Veneției flota franceză, unită cu cea italiană, se găteau să dea Austriei și pe mare lovitură decisivă, atacându-i flota. Tôte-tôte arătau, că norocul Italianilor sbôrbă, alungând pe al Austriacilor, — când de odată acest noroc stete locului în sborul său, și nu putu fi nici-decât mișcat înainte.

Ce s'a întâmplat? Napoleon, sufletul întregii campanii, care era deja cam bolnăvicios, fusese cuprins de o neînțeleasă greață pentru urmarea luptei mai departe; cele 24 000 de morți dela Solferino l'au sguduit în tot sufletul, că i-a luat voia de a vedé în curând éráșî un atare câmp; afară de aceea, alte împrejurări de natură politică, anume că Germania, care stase nemișcată, începù să amenințe, că de nu încetează acest

răsboi sdrobitor pentru frații săi nemți austriecei, apoi păsece și ea la mijloc, precum și faptul, că mișcarea de unitate a Italianilor luă repede proporții cu mult mai mari de cum Napoleon își închipuise și i strica astfel socotelile, ce și făcuse el față de unele părți ale Italiei, — tôte acestea hotărîră pe Impérat să-și pună sabia în tēcă și să plece acasă.

Pe când déră Italianii sburau mai plini de curagiu pe urma Austrieilor, ca să-i scôță de tot din tēră, și pe când aceștia cu impératul Fr. Iosif în frunte, se duceau cu capul în pământ, știind, că aci e gata cu domnia lor, — pe atunci, ca din senin, Napoleon opri pe Impératul Francisc Iosif în drumul retragerii sale, și — îi imbiă pace!

Își pôte ori-cine închipui, ce bucuros primi Impératul Austriei această vorbă, și într'adevăr peste trei zile cei doi impérați se întâlniră la Villafranca și subscriseră punctele principale ale păcii.

Italianii, pe cari Napoleon nici nu-i întrebăse nimic, știind dinainte că, incurajăți de gloriile de până aici, nu s'ar învoi la încheierea acum a păcii, — rămăseră ca trăsniți.

Așa de mult se deprinseră ei cu gândul, că acum au să-și întemeze odată și bine, și până departe-departea patria lor liberă, — încât când aușiră de o pace, care le înjumătăția aceste gânduri, rămăseră ametiți de uimire și de necaz și un țipet uriaș de indignare scôseră.

Căci ce se hotărea prin pacea încheiată în liniile ei principale între cei doi impérați? Să dădea Piemontesilor Lombardia întregă, afară de cetățile Mantua și Peschiera, pe cari nu le cuceriseră încă, ér cealaltă provincie peste Verona, Padua, până sus la Alpi, rămăneau încă Austrieilor. Mai departe hotărea pacea asta, ca cei doi ducei fugiți din Toscana și Modena să se reintôrcă la tronurile lor; în urmă, că tôte statele italiene să formeze o confederație sub președinția — Papei dela Roma.

Italianii fură, ca arși de fer roșu de această pace, mai ales, că Papa era unul dintre principii italieni, care era contrar ori căror reforme și libertăți în statele sale.

Victor Emanuel, subscriind pacea această, puse în josul iscăliturii sale cuvintele „întru cât ne privesce”... Ér Cavour, nevoind să primescă răspundere pentru această sfârșire a lucrurilor, oprite la jumătatea drumului, se retrase din fruntea guvernului.

Atâta fierbere, atâta sfară în drépta și în stânga, și tôte numai

și numai din cauza unui om! Décă impératul Napoleon nu venea la hotărîrea asta, el singur, totul mergea înainte ca pe sfôră. Dovadă și această, că de multe-ori înzațar se vorbesce de „causa mare!” a poporului, a némului, a țerii, căci cauzele sunt legate de persoane, de tôte multe-ori de câte o singură persoană, și până aceea persoană nu se ivesce, cauza stă pe loc, în tôte „mărimea” ei! Mulțimea face vuet, e capabilă de asalturi mari, dér decât nu e matoa, decât nu e „omul” din evanghelie, care s'o ia și s'o misce, nimic nu isprăvesce... Esecții sunt cam rari.

În nedumerirea și zăpăceala lor, Italianii aveau lipsă de un stémpérător, de un om cu sânge mai rece, care să vie să le cetescă bobii, să le arate, ce e de făcut? Și Regele Victor Emanuel îl găsi în persoana lui Massimo d'Azzellio, care luă moștenirea lui Cavour. D'Azzellio nu-și perdù așa ușor ori-ce nădejde, din contră privind mai de aproape isbândile războiului, începù a-le înșira fraților săi înflăcărați și a-le arăta, că pacea dela Villafranca nu e așa de rea cum lor li-se pare, fiind-că o măsură cu aceea, ce ei au visat și au dorit înainte. Hotărîrea Piemontului au fost întinse, prin acest război, cu o provincie întregă, cu Lombardia, pe lângă care cauzele naționale i-se mai lăsa și o poziție forte înaintată, cu multe cărări deschise pentru a pași mai departe. Așa, de exemplu, începură să vadă, că Napoleon departe de a-le fi închis, li-a chiar lăsat ușițe libere destule: a hotărît, ca să introducă éráșî pe cei doi duce de Toscana și Modena, căci așa o fi cerut Impératul Austriei, dér n'au hotărît nimic, ce să facă, decât ducatele înseși nu i vor primi! A vorbit de o conferență sub președinția Papei, căci așa era mai ușor de dobândit forma, dér scia el și vedeau acum și aprinșii Italiani de ieri, că chiar prin asta ei îi îndrumă la o confederație, la unitate, tréba lor apoi când vor fi odată uniți, se mai lase pe Papa în frunte, ori să-și pună un cap pe cine vréu. Și așa mai departe. Tôte condițiile, ce la părerea dintâi le vedeau rele, le afla pe rând foarte elastice și mai curînd prielnice, decât restringătoare. Și apoi însuși Napoleon nu li-a dis să se oprască, ci anunțând regelui italian smulgerea Lombardiei dela Austriei, i-a dis: „Să vedem acum ce pot Italianii și singur...” Ceea ce însemna: V'am pornit pe drum, de sunteți neam cu vieță și viitor, mai rupeți și voi de voi cărarea!

D'Azzellio își și arată chiar recunoștința sa față de Napoleon și armata lui, deși după război armata

acestăia s'a retras aprópe huiduită de Italiani.

Cu încetul spiritele se liniștiră, judecata rece începù să iasă deasupra. Victor Emanuel își retrase din Toscana, Modena și Bologna „comisarii” săi numiți la începutul campaniei, dér locuitorii aceloră proclamară în locul lor pe alții, pe Farini și colonel Cipriani, ómeni bine-véduți de Victor Emanuel, și așa, deși nu atât de declarați, în faptă aceștia erau tot comisari ai regelui, întru cât tôte le făceau în conțelegere cu el, și lucrau sistematic la întărirea legăturilor cu Piemontul până la definitiva *contopire!*..

Astfel ideea de unitate nu se opri locului, ci cu ómeni devotați și credincioși neamului, se zidea mai departe sirguincios, până Dumneșeu li-a ajutat de-au și intrupat'o pe deplin.

Spic.

SCIRILE DILEI.

— 19 (31) Martie.

Inspectorii scolari — pionii ai maghiarisării. Așa se vede, că inspectorii unguresci de școle s'au pus cu totadinsul să maghiarizeze. Nu li-e destul, că se întrec în góna contra învățătorilor, cari nu le sunt pe plac și caută tot felul de chi-chițe și chițibușuri în potrița școlilor nemaghiare, — ci s'au legat, să maghiarizeze și numele învățătorilor, cari nu sună pe unguresce. De curînd a întreprins această în „era nouă” inspectorul unguresc din comitatul Strigonului Andr. Vargyasi, care a provocat pe toți dascălii cu nume nemaghiare, să și-le maghiarizeze. Opera lui a dat fructe, căci după-cum cetim prin foi, mai mulți de 60 de dascăli și-au maghiarisat numele lor străvechi. Tot astfel a procedat inspectorul Tihanyi din Tolna. Apoi de, nu de géba trăim în țera „minunilor” patriotice.

Serată declamatorică-musicală. După cum aflăm, se va arangia Vineri în 7 Aprilie n. în sala de concerte din loc o serată declamatorică musicală întretesută de tablouri vivante. Această serată se va arangia în onôrea distinsei tragediane *Agata Bârsescu*, care însa-și va sosi pentru ziua aceea aici și va ocupa cu declamațiunii 2—3 numere din program. Serata promite a fi cât se pôte de interesantă și tot-odată și bine cercetată, mai vértos, că vor lua parte la esecutarea programului persoane de diferite naționalități. După producțiune va urma dans.

Anonimul notar al lui Banffy. Mare sfară a produs pretutindeni broșura anonimă despre politica de naționalitate a fostului ministru-pășă Banffy, în care se arată năzdrăvniile, ce le-a făcut el în timp de patru ani de nefericită ocărnuire. Sunt lucruri în ea, care îi supără și pe Maghiari,

batic, apucă șerpele în clonț, se ridică cu el în aer, și Michel Holandesul, care privea la tôte astea de dincolo de șanț, începù să sbiere și să turbe de necaz, védënd, că șerpele lui e dus.

Petrea își urmă calea tremurând; cărarea era rîpósă, ținutul sălbatic; el însă îndată fu lângă brațul cel colosal. Aci făcù éráșî, ca și erî, închinăciunea obicinuită oătră nevédutul om de sticlă și începù:

„Tu al brădetului bogat
Cu sute de ani încôrcat,
Al têu e muntele cel plin de brađi
Arată-mi-te tu mie ađi.”

— „N'ai chiar nimerit, dér de órece ești tu, Petre Munc cărbunarul, trecă ducă-se și așa”, dîse o voce lină, dulce de lângă el. Cu mirare privi tînérul în jur și véđu sub un brađ frumos seđënd un omuț mic, bētrân, cu mănecar negru, cu ciorapi roșii, și cu o pălărie mare pe cap. Avea o față fină, prietinosă și o barbă atât de fină, încât gândeai,

că-i din țesătură de paiangen; fuma dintr'o pipă de sticlă vênătă, ce-i ședea minunat, și când Petrea se apropiă de el, véđu spre mirarea lui, că și hainele, păpuții, pălăria micuțului erau tôte de sticlă colorată; dér sticla era indoióeă ca și când ar fi fost încă fierbinte, căci se încovoia la tôte mișcările omuțului

— „Tu ai înfrânt îmblăceii lui Michel Holandesul?” dîse micuțul, tușind zdravén după tôte vorba.... „El voia să te purece, dér eu i-am luat îmblăceii, de știu că nu-i mai află în veci.”

— „Da, domnule”, răspuse Petre plecându-se smerit, „îmi era destul de gróză. Dér d'ta ai fost domnul cocoș, care a omorît șerpele? Îți mulțămesc din tôte inima. Am venit însă să te rog de sfat, îmi merge foarte greu și réu; un cărbunar nu departe pôte ajunge; și de órece sunt tînér, așî cugeta, că s'ar puté alege ceva mai bun din mine. Véd pe

alții, cât de departe au ajuns în scurt timp; așa, de exemplu, este Ezechil, așa e regele jocului; ei au banî ca pleava.”

— „Petre”, dîse mititelul sincer, aruncând fumul din pipă cât colo: „Petre nu-mi vorbi despre aceștia. Ce folos au ei, decât în câți-va ani vor fi fericiți la părere, ér după aceea cu atâta mai nefericiți? Tu nu trebuie să desprețuesci măestria ta; tatăl têu și moșul têu au fost ómeni de cinste și și-au purtat măestria, așa te gândesce Petre Munc. Eu nu pot crede, că pe tine te-a adus la mine iubirea de lenevire.”

Petrea se rusină și înroși. „Nu dîse el, știu eu, domnule, că lenea este începutul turor réutăților, dér să nu-mi iai în nume de réu, decât mi-ar plăcé mai bine altă stare, decât aceea, pe care o am. Un cărbunar e de tot puțin în lume; sticlării și plutașii și orologerii și toți sunt mai véduți, decât el.”

— „Trafia vine adesea înainte

căderei”, răspuse prietinesce micul domn din brădet. „Voi ómenii, sunteți nisce viețuitoare deosebite. Rar este careva îndestulit cu starea lui, în care-i născut și crescut; și decât tu ai fi un sticlar, ai vré să fi plutaș, mai mult, speculant de lemne, și de ai fi chiar speculant de lemne ai dori să fi forestier, ori că ai rîvni la locuința ampioiaților? Dér fie, decât promiți, că vei lucra cu diligență și vei fi brav, atunci îți ajut, ca să ajungî la ceva mai bine. Fiăcărui tînér născut Dumineca, care scie să mă caute, m'am îndatinat a-i implini trei dorințe. Primele două sunt libere. A treia i-o pot denega, decât-i un nebun. Așa-déră poftesce-ți acum ceva, dér étă-ți spun Petre, să-ți poftesci bun și folositor!”

— „Dómne ajută! Ești om cum se cade, domnule sticlar, și cu drept cuvânt te numesce lumea „bogatul”, căci la d-ta sunt comorile acasă. Bine; — așadéră îmi pot cere ceea ce poftesce inima mea. Atunci n'ai

căci ar fi fost bun bucuroși să nu fiă descoperite. Fôia ungrurească „Polit. Ert.” spune, că afacerea cu broșura nu va rămâne într'atât; guvernul, ca și toate partidele maghiare află de lipsă descoperirea autorului, căci „nesiguranța de acum și necunosința autorului dă prilej la astfel de combinațiuni și dă broșurei un fond politic, care sunt compromițelore în mai multe direcțiuni”. — Ce dic la toate astea cei din faimăsa secție pentru naționalități, înființata de atotputernicul lor patron Banffy?

„Cordiana”, tinerul institut românesc de credit și economii din Foventea, deși înființat cu un capital modest, numai de 15,000 fl., a realizat progrese foarte frumoase, dând dovezi, că e un institut solid a căruia lipsă era simțită pentru poporul din acea comună și împrejurime. Adunarea generală din 12 Febr. c., având în vedere avântul îmbucurător al tinerului institut, a hotărât să urce capitalul social la 30,000 prin o nouă emisiune de 150 acții de câte 50 fl. Subscrierea pentru noua emisiune de acții s'a și deschis. Acționarii vechi au dreptul de-a primi până în 30 Aprilie n. c., încă atâtea acții nouă, câte au de cele vechi, în preț de 50 fl. plus 1 fl. pentru înscriere, er mai târziu, până la finea lui Mai, vor avé de-a plăti 56 fl. Dela 1 Iunie până la 1 Septembrie se vor primi subscrieri și dela neacționari, de cumva vor mai fi acțiuni nesubscrise, totul cu prețul de 56 fl., din cari 50 fl. se vor scoți în capitalul social, er 6 fl. se vor adăuga la fondul de rezervă. O listă pentru subscrierea de acțiuni este depusă și la administrația țării noastre. După depuneri „Cordiana” dă 6% interese.

Tunuri honveșilor. O fôie din Viena aduce scirea, că ministrul de honveș br. *Fejerváryi* a mijlocit, să se dea și honveșilor tunuri. Cât de curând se vor înființa patru baterii de tunuri. Scirea fôiei vieneze umple de dulci iluziuni pe cei din tabăra șoviniștilor, sunt însă între ei mulți, cari nu cred, că honveșii vor fi împărțasiți de această mult așteptată daniă. Ba o fôie din Peșta dice, că Ungurii trebuie să primescă scirea cu rezervă, până nu se va vedé realizată în faptă dorința lor.

Decorații: „Monitorul oficial” publică lista ultimelor decorațiuni din care vedem că între alții li-s'a mai conferit „Coroana României” în gradul de ofițer d-lor: Drag. Demetrescu (prof. univ.), D. Dinicu (prof. conservator.) Doctor C. Giorgian (prof. seminar Nifon), Mucean Gh. (prof. sf. Sava), Ștefan Popescu (Direct. Gimnasilui R., Sarat). V. D. Păun (Direct. Lic. Lazăr). În gradul de *Cavaler* s'a conferit între alții d-lor: Clinciu I. (profesor Liceul Lazăr), Culiuanu P. N. (conferențiar, facultatea de științe Iași) Ovid Densușianu (profesor Liceul Focșani). I. R. Floru (profesor Liceul sf. Sava), D. Georgescu (profesor Liceul Ploesci). Măndreanu V. (directorul liceului Cantemir), Mihăilescu M. (profesor liceul Matei Basarab), Diaconul Musculeanu N. (profesor la facul-

tatea de științe). Pop. Ghiță, (profesor liceul M. Bravu), F. Popa, (profesor liceul Lazăr), Popescu Sp. (profesor gimnasilui Vaslui). etc. etc.

Bumbac efin. Ni-se scrie, că dela societatea română de consum „Concordia” din Sibiu s'a comandat bumbacul necesar pentru comunele Bozdan și Szeer din Sălajiu (comune unguresci). În privința prețului, bumbacul comandat dela „Concordia” a fost cu 230 fl. mai efin, ca cel cumpărat dela Jidan, er în privința calității neasemenat mai bun. Ast-fel țeranii din amintitele comune, prin câte-va șiruri de scrisore ale unui fruntaș din sinul lor, s'au ales nu numai cu un lucru bun, ci și cu un câștig de 230 fl., care almintrelea ar fi intrat în punga neguțătorilor jidani. Pentru- ce n'ar puté face asemenea și anumiți fruntași de prin comunele românesci, unde țeranțele noastre au trebuință de atâta bumbac la țesăturile lor?

Asentările în comitatul Sălajiu-lui se vor ține anul acesta în următoarele zile st. n.: Pentru orașul Șimleu în 5 Aprilie; pentru cercul Șimleului în 6, 7 și 8 Aprilie; în Zelau pentru cei din oraș în 15 Aprilie; pentru cei din cercul Zelaului în 17, 18 și 19 Aprilie; pentru cercul Cehului Silvaniei se vor ține asentările în Ceh în 21, 22 și 25 Aprilie; pentru cercul Jibăului (în Jibău) în 27 și 29 Aprilie și în 2 Mai, er pentru cercul Crasnei (în Crasna) în 4, 5 și 6 Mai.

Cultura bumbacului în România. „Gazeta Țeranilor” spune, că mai mulți cultivatori din județul Covurlui s'au hotărât să încerce anul acesta a cultiva bumbacul pe teritoriul lor din acel județ.

Femeia Flórea Feraru din comuna Broșteni, județul Argeș (România), a născut trei copii de-odată, cari se află în perfectă stare de sănătate.

Cei cari suferé de soldină și reumatism să nu-și uite de alifia contra soldinei și reumatismului, cari se capătă la Beia Zoltan liferantul curții. Boreanul 1 fl. Mii de scrisori de mulțumită atestéză, că acesta alifie vindecă dureri învechite de câte 15 până la 20 de ani.

Teatru german. Măne Duminecă se va da ca prima reprezentația de operă, „Fidelio” în 2 acte, de Ludwig von Beethoven. După actul prin urmază: Uvertura Leonorei Nr. 3.

Fómetea în Rusia.

Rusia este din nou bantuită de fómete, o fómete mai gróznică încă decât cea din 1891—1892. Provinciile Viatka, Perm, Ufa și Samara dela răsăritul Volgei și Kazana, Rizzan, Tula, Simbirsk, Saratova, Voronej și Tambov la apusul acestui fluviu, sunt în prada teribilei plăgi. Tóte aceste provincii la un loc ocupă o întindere de peste un milion de kilometri pătrați și cu o populație de peste 25 milioane locuitori.

Țeranii au vëndut tot ce aveau. Acuma mănâncă, pentru a trăi, pâne făcută de arburi, ghindă, pas, cójă... Urmărite obișnuite ale fómetei, bolile epidemice ș'au ivit: tifosul, scorbutul seceră viețile oruțate de fómete.

Caritatea oficială a jertfit aprópe o sută de milioane pentru a veni în ajutorul suferinșilor. Dér această sumă enormă este numai o picătură față cu oceanul miseriei!

Ce e mai grav este, că fómetea în Rusia e un fenomen periodic, ca și în Indii — și că se datorește unor priciuri adânci.

Guvernul engles a luat în Indii măsuri preventive contra sêrăciei de recoltă, cheltuind vre-o 50 milioane la afacerea de irigații (pentru udarea câmpurilor) etc.

În Rusia, țără agricolă — 85 la sută din totalitatea populației e agricolă — creditele întrebunțate la lucrări preventive contra fómetei ating cifra de 112 milioane de franci, pe când budgetul războiului este de 1265 milioane! — Eță esplicăția inițiativei Țarului Nicolae II.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Aprilie st. v. 1899 se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 „
pe trei luni	3 „
pe o lună	1 „
Pentru România și străinătate:	
pe un an	franci, 40
pe șese luni	„ 20
pe trei luni	„ 10
pe o lună	„ 3 50

Abonamente numai la numărul poporal de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 „
Pentru România:	
pe un an	8 franci,
pe șese luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin *mandate postale*.

Administrațiunea.

O comună harnică.

De lângă Turda, Martie 1899. On. D-le Redactor! Vin a Vê comunita o scire îmbucurătoare, despre o faptă sêvirșită de-o comună curat românescă, aședată în apropierea Turzii. Scit este, că mai în tóte comunele

românesci se încuibă câte-un Evreu, care cu negoțul și cu afurisitul de vinars store pe bietul popor, ducându-l la sapă de lemn, er ei ajung la stare bună, se fac domni mari și apoi nu poți vorbi cu ei, decât cu pâlăria în mână.

Comuna acesta bravă este Lita-română, ai cărei poporenți la propunerea conducătorilor sêși și cu deosebire în urma vorbirei din 12 Martie n. c. a On. Dn. preot Teodor Bordan, rostită după serviciul divin și după predicarea-i obișnuită, luă o hotărâre, care întrece ori-ce laudă. D-l paroch arată adeocă poporului multe urmări triste, ce le aduce vinarsul, cel mai mare dușman al poporului nostru dela sate; el numai sănătate nu ne dă, ci bani aruncați în vânt și păcate neiertate ne cauzează, er pe de asupra ridicarea la stăpânire a unor lifte străine.

Poporul pêtruns de cuvintele părintesci ale părintelui sêu sufletesc, prin vot solemn a adus hotărârea, că timp de un an nu vor mai bea vinars și alte beuturi dela jupănesa, sub pedepsă de 5 fl., pentru cei ce ar călca acest vot solemn.

De atunci jupănesa singură horesce lângă butoiul gol, căci vinars nu are pentru cine aduce. Urmarea va fi se vede, că într'o bună dimineață ne vom trezi, că nu vom mai avé în sat de cei tăiați împrejur.

Lita română e o comună mică, abia numără 600 locuitori, dér poporul e robust, destoinic și activ. De însemnat e, că poporeni sunt deprinși și dextri și în ale industriei de casă. Pe lângă economia de câmp, ei produc pe an dela 7—8 mii furoși și greble, cari aduc un venit curat de 1000 fl Mai construesc caré, pluguri, rotile de plug, cari de-asemenea aduc un venit frumos. Tóte uneltele economice și-le lucră ei înși-și, deprinși și cu impletitul de paie etc.

În ale pomăritului încă merită laudă, căci nu află grădină, în care să nu fie un număr însemnat de pomi altoiți, ba o parte din locuitori își acoper celea mai multe lipse oasnice din câștigul pomelor.

Starea materială a poporului preste tot e bunișoră, ceea ce este a-să mulțumi hărniciei sale proprie. Dea Dumneșu, ca să avem multe comune românesci asemenea acesteia.

Un abonent.

Mulțumită publică.

Onorată Redacțiune! Asociațiunea despărțemântului Timișorii — pentru literatura și cultura poporului român având în vedere luminarea și deșteptarea acestuia și prin cetirea unor diare mai acomodate, a binevoit a gratui între altele și comunei noastre biser. din Hitiaș și an. c. numerii de Dumineca a prețuitului diar „Gazeta Transilvaniei”, trimis la adresa subscriului.

Drept aceea imi țin de da'orința a aduce și pe acesta cale prea stimatului domn E. Ungureanu și Onort. comitat a

intâi și intâi de tóte ași vol, ca eu să sciu juca mai bine decât Regele jocului și să am pururea în pungă atâția bani, câți are grosul Ezechil.

— „Tu, nebunule!” răspuse mititelul mânios. „Ce poftă slabă mai e și acesta, a sci să joci bine și a avea bani de joc! Nu te rușinezi, tu Petre prost, a te înșela pe tine însu-ți cu norocul têu? Ce ți va folosi ție și sermanei tale mame, decât vei sci juca? Ce-ți folosesc ție banii, cari după dorința ta sunt numai pentru ospătării, și sê-ți rămână acolo, ca și ai regelui jocului? Atunci în întreaga săptămână nu ai erăși nimica și duci lipsă, ca și mai înainte. Mai ai o cerere liberă, dér vești sê-ți poftesci ceva lucru cuminte?”

Petre se scărpină după urechiă și după puțină gâdire dize: „Atunci mi-ași dori cea mai frumoasă și mai avută sticlăriea din întregă Pădurea neșă, cu tóte cele de lipsă la ea, și bani, să o pot conduce?”

— „Alt-ceva nimic?” întrebă mititelul cu fața îngrijată. „Petre, nimic alt ceva?”

— „Ei, imi mai poți da și un cal și o cărucioră după el?”

— „O, tu cărbunar prost!” dize micuțul, și aruncă pipa cea de sticlă cât còlo într'un brad gros, sfărângându-se în sute de bucăți. „Cal, cărucioră?... Minte, mutule, minte sănătoasă de om și prevedere sê-ți fi cerut, pêtundere, dér nu cai și căruță. Altcum nu te întrista, vom vedé, pôte că și așa nu va fi spre stricăciunea ta, că a doua dorința nu a fost chiar de tot nebună. O bună sticlărie nutresce și pe domni și pe măestru, numai de ți-ai fi cerut minte și prevedere lângă ea, c'apoi cai și căruțele urmau ele de sine.

— „Dér de mule”, dize Petre, „mai am o dorință. Atunci putere-ași cere minte, decât tocmai ași avé așa mare lipsă de ea, după cum spui?”

— „Nu mai ai nimic de-ocam-

dată. Tu mai poți veni în astfel de împrejurări, și atunci vom vedé”. Acum te gată de drum, mergi acasă. „Aci sunt” dize micuțul spirit al brădetului, scoțând o punguliță din buzunar, — „aci sunt cele două mii floreni și acum destul, dér vești de-mi vină erăși curând după bani, că atunci te acăș de bradul cel mai înalt. Așa am făcut de când sunt în pădure. Înainte cu trei zile a murit bătrânal sticlărie Friz; sticlăria lui a rămas fără stăpân, colo sub pădure. Măne te du pân' acolo și ți fă cerere de moștenire, cum se cade. Te ține bine, fi harnic, și voiți merge din când în când pân' la tine, te voiți cerceta cu sfatul și cu fapta, deorece necerându-ți minte, nu o ai. Dér trebuie sê-ți spun, că dorința ta cea dintâi a fost o prostiă. Bagă de sémă cum umbli pe la ospătării. Petre! Birturile pe nimenea n'au dus încă la bun sfârșit.”

Intr'acestea omuțul scóse o pipă nouă, făcută din cea mai frumoasă

sticlă și o viri în gura lui cea știrbă. Apoi scóse o minunată tufă (sticlă de aprins), o ținu la sóre și așa-și aprinse pipa. După ce fú-gata, întinse prietinesce mâna lui Petre, fi mai dete multe povește bune de cale, fuma tot mai repede și mai repede și apoi perl într'un nor de fum, care miroșia a tăbac curat holandes și se imprăștia lin printre cetinile brașilor.

După ce ajunsse Petre acasă, află pe muma-sa tare îngrijată pentru el, căci biata mamă nu credăa alta, decât că pe feciorul ei l'au luat cătană. El însă era voinic și spunea bătrânei, cum în pădure ș'ăa întâlnit un prietin bun, care i-a dat bani să începă altă afacere, nu tot cărbunăritul. Deși mama lui locuise de 30 de ani în coliba cărbunărescă și era deprinsă cu ómenii acelei meserii, ca fiă-care morăriță cu făina de pe obrazul bărbatului ei, totuși fú destul de mândră îndată ce fiul ei îi spuse, că are să ducă o vieță mai strălucitoare. Ba începă a vorbi

sus atinsului despărțământ călduroasă mulțămărită pentru nobilul don. Provedința d-șească, să le răsplătescă cu deplina sănătate și putere!

Comuna Hitiaș, 7 Martie 1899.

George Ciocoiu,
preot gr. ort. român.

Literatură.

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. ort. din Brașov. Cartea e tipărită pe șpesele „Albinei” și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți ori și cine să învețe contabilitatea, adevărată și socotelele în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială”, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; chestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într-un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Tote aceste cărți se pot procura dela Tipografia „A. Muresianu” din Brașov.

„Pintea Viteazului”, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteaganul. Acesta, pe cât știu, e cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Se află de vânzare la tipografia „A. Muresianu” în Brașov și la autorul în Reteag (Retteg). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.).

Musica. — Arii și danțuri populare, transcrise pentru violă, cu acompaniament de pian, e titlul unei noue lucrări a d-lui Robert Klencok, care prin această publicațiune, pe lângă, că a adunat laolaltă multe mărgăritare ale muzicii române amenințate a se pierde, d-șe contribuie a le face cunoscute străinătății, care ne cunosc prea puțin din acest punct de vedere, mai puțin chiar decât cunosc pe Unguri și pe Țigani, a căror muzică au popularizat-o de mult maeștri, ca Brahms și Sarasate. — Prețul 3 lei și 50 bani. Depositul general la Magazinul de muzică Mischozniki, calea Victoriei, 68 și strada Colței 6.

NECROLOG. Ni-se scrie din Presmer: Mercuri în 17 v. c. s'a înmormântat aici tînăra fiică a d-lui preot G. Ludu, Victoria. În mormântarea a fost cât se poate de jalnică; au luat parte mai mulți preoți și învățători din tractul Brașovului, întreaga inteligență săsescă din loc, tinerimea română și săsescă în corpore cu stégul de doliu în frunte. Cosciugul a fost dus la mormânt de 8 studenți dela școlile comerciale române din Brașov. Cântările le-au executat studenții în cor. Cuvântul funebru l'a rostit preotul Vasile Mereș cu motto: „Nu plângeți, căci feciōra n'a murit, ci dorme”. Pe mormântul ei au fost depuse vre o cincă cunună de flori dela rudeni și amice. Dumneșeu s'o odihnescă în pace! — S.

ECONOMIA.

Grădina de legumi.

La Blașiū va eși încurând de sub tipar o carte asupra legumăritului, scrisă de d-l profesor Ioan F. Negruțiu. Cu ocazia adunării generale a despărțământului de-acolo al Asociațiunei, ce s'a ținut vara trecută în Veza, d-sa a cetit adevărată interesantă disertațiune despre „Grădina de legumi”, pe care o publică acum în Țiarul „Unirea”. Acestă disertațiune o va tipări și în broșură separată, care va fi de cel mai mare folos poporului nostru, mai ales fiind-că scrieri mai noue despre legumărit, potrivite pentru țeranii dela noi, astăzi nici nu avem.

Înainte de ce cartea ar eși de sub tipar, ținem a atrage atențiunea cetitorilor noștri asupra ei și a li-o face cunoscută publicând în cele de mai jos unele părți din ea:

I. Folosul grădinii.

Prin nimie nu se reoglindează așa de bine și curat inima omului bun, harnic și iubitor de curătenie, ca și prin încunjurarea locuinții sale cu o grădină cu flori, cu o grădină de legumi, prin pomii, ce-i plantează în grădina sa.

Aci, la umbra răcoritoare a pomilor, în mirosul plăcut al florilor, minunându-ne și desfătându-ne în frumșeta naturii, — aflăm petrecerea cea mai plăcută și repausul cel mai dulce în Dumineci și sârbători, în timpul fără de lucru.

Încă din cea mai adâncă vechime, omenii cu simț pentru ceea-ce e bun și frumos, își încunjurau casele lor cu grădini pline de farmede. Romanii, străbunii noștri, și Grecii, cari erau cele mai învățate popore în vechime, se întreceau întru îngrijirea și înfrumșetarea grădinilor lor. Semiramida, regina Asiriei, avea o grădină de totă frumșeta.

Putem așa d-șe dice, că după cum au înaintat omenii în învățătura și cultură, așa a înaintat și grădinăritul. Paralel cu dezvoltarea simțului moral și estetic, înain-

téză pas de pas și grădinăritul, începând cu forma cea mai simplă până la parcul cel mai pompos, care influențează atât de binefacător asupra simțurilor noastre.

D-șe din grădină putem noi face nu numai un loc plăcut, ci decât o lucrăm cum se cuvine, ea ne poate aduce și alte multe folose. Cu alte cuvinte, decât în grădina noastră pe lângă flori, vom semăna legumi și vom planta pomi, atunci am împreunat frumosul cu câștigul.

Despre o astfel de grădină vrău, să vă vorbesc și eu acum. Da, toți preoții, toți învățătorii, toți cărturarii și plugarii români, trebuie să aibă câte o astfel de grădină, în care să producă pomele și legumile de lipsă la o casă; ér cei ce pot, cei ce locuiesc aproape de orașe, aceia pot face chiar și bani, din cari să-și acopere barem în parte lipsele casei.

Prin satele noastre fiă-care casă își are grădina sa mai mare, séu mai mică. Durerere numai, că mulți dintre săteni le lasă pustii, în loc de a semăna în ele legumi, fără de cari nu poți fi nici casa cea mai săracă. Óre, nu lipsa de legumi e cauza, pentru care chiar și plugarii mai cu bună stare sunt siliți adese-ori a mânca pâne, mălaiū și mămăligă gōlă, séu o fiertură fără de nici un gust și fără de nici o putere nutritore? — Séu, în cazul cel mai bun sunt siliți, să cumpere cu bani scumpi și lucrurile acelea, pe cari și densii le-ar pute avea cu multă ușurință în grădinile lor?

N'ar fi óre cu mult mai bine, ca și plugarii noștri să urmeze pilda țeranilor sași și de alt neam, — adevă, să nu se razime numai în bucate, în grâu și cucuruz, ci să se cuprindă și cu grădinăritul și pomăritul, adunând atâtea pome și legumi, încât să poți și vinde? Atunci n'ar fi siliți plugarii noștri, ca să-și acopere toate lipsele casei din bucate și ér numai din bucate. Ér țeranca română n'ar mai fi silită să alege cu ouș și pui în șurță până la jupănese din sat după câte-va cepe, frunze de petringei, séu castraveți murati ș. a. Séu dōră jupănese, care numai de érí alaltăeri e venită în sat, e mai bună la mână ca femeia română, care îndeplinesce lucruri cu mult mai grele, ca și săpatul și plivitul unei grădini de legumi?

Ei bine! imi vor răspunde unii și alții, tōte sunt bune și frumoșe, câte ne spuși d'ea; d-șe uită, noi suntem așa de cupriviși de lucrul câmpului, încât nu ne mai rămâne timp să ne punem în grădină legumi și pomi.

Acestea însă sunt numai vorbe gōle; deóre ce fiă căruși plugar, de ar avé o moșie cât de frumoșă, totuși îi mai rămâne timp destul pentru lucrarea grădinii sale. Pentru-că, pe cum vom vedé îndată, lucrurile câmpului nu se prea nimeresc de odată cu cele ale grădinii. Și pe lângă aceea, afară de săpatul grădinii, tōte lucrurile, cum e semănatul, plivitul, răritul, udatul ș. a. se pot face cu nisce copii și și copile, cari și așa umblă numai pustii

pe uliți, séu prin grădinile ómenilor. Nime nu poți dice așa-d-șe, că n'a avut timp să samene în grădina sa câte-va straturi de sălată, cēpă, morcovi, petringei, séu să pună câte-va cuiburi de fasole, ori crum-pene ș. a. — Numai voe să fiă, tōte se pot.

II. Insușirile grădinii.

Insușirea de căpetenie a unei grădini este, ca aceea să fie în apropierea locuinții noastre. Mai bine se pot împărți grădinile óble; mai bune sunt grădinile din fața sórelui, séu celea ce se află înclinate spre mēdă-đi séu mēdă-rēsărit.

Decă grădina noastră é mare, atunci putem cultiva mai multe soiuri de legumi și plante. Alegem pentru fiă-care locul, care îi priesce mai bine. De cătră mēdă nópte și sântit (apus) trebuie să fiă scutită de vânturi prin zidurile economice și prin arbori mari: ér în spre mēdă-đi și rēsărit nu-i iertat, să punem pomi mari ori zidiri economice, pentru-ca ast-fel sórele se-o ajungă tōtă ziua.

Pentru o casă, séu familie e de ajuns o grădină dela 400 stingini □ până la un jugér. Decă îi mai mare, nu strică. Mări-mea și poziția grădinii mai de multe-ori nu atērnă dela noi, și așa trebuie să ne mulțămim cu grădina, ce-o avem.

Forma cea mai potrivită pentru o grădină este aceea în patru unghiuri, lungă-rētă; ér locul cel mai bun este pământul cu pătură roditore gōsă, pământ sfăr-micios, în care legumile se pot mai bine nutri și desvolta. Legumi'or peste tot le place pământul amestecat cu năsip, var și puțin lut.

Decă pământul din grădina noastră ar fi nepotrivit pentru legumi, așa de pildă e lutos (cleios), séu e năsipos, și alt loc n'avem, atunci trebuie să l amestecăm cu alt pământ mai bun, ce-l cătrăm din alt loc. Prin săpatul de tōmna prin întōrcerea pământului (rigolare) încă putem îmbunătăți pătura roditore.

Ér decât pământul din grădina noastră ar fi prea apătos, atunci să facem șanțuri, canale (irigațiune), prin cari să se poți scurge apa întrecétore.

În grădină avem lipsă de-o fântână séu un părău, ca să putem uda leguma, când trebuința cere. Mai bună e apa de riu și de plōie.

Mai departe e de lipsă, ca fiă-care grădină să fiă îngrădită bine, pentru-ca astfel să fim scutiți de ori-ce pagubă, ce ni-ar pute cauza ómenii cei rēi, galișele, vitele, iepurii ș. a.

Pe cum am mai amintit și mai sus, decât numai se poți, atunci grădina noastră să ni-o facem în loc deschis, unde lumina sórelui să ajungă ziua întregă. Ér de vânturile reci, cari vin dela mēdă-nópte și apus, ne scutim și apărăm grădina așa, că în această parte aședăm șura, grajdul și cele-lalte zidiri economice, séu plantăm nisce frăgari, ori acăți, cari încă ne sunt de folos în economie.

(Va urma).

cu dispreț despre starea ei de mai înainte: „Da — își dicea ea, — ca mama unui proprietar de sticlărie sunt totuși alt ceva, sunt mai mult decât vecina Greta și Beta, și m'oi pune de aci-ncolo mai înainte în biserică, colo unde șed ómenii cei aleși”. Fiul ei ajungând stăpân asupra sticlăriei, se dedă curând cu ea. Ținū lucrătorii, cari muiciseră și pân'atunci în aceea sticlărie; și se producea sticlă și nópte. La început îi plăcea foarte această afacere. Mergea adesea p'acolo cu plăcere, se preumbla cu mâinile în buzunar printre lucrători, spunea ici-colo câte o vorbă glumētă, de toți rideau, și cea mai mare plăcere a lui era, să vadă cum suflă sticla, ba de multe-ori se puneau însuși la lucru și forma din masa cea mōle deosebite figurī. În scurtă vreme însă se săturase de această lucrare și venea numai câte-o óră pe đi la sticlărie, apoi numai la două

đile odată, în fine numai odată în săptămână, și așa lucrătorii lui lucrau ce voiau. Tōte acestea se întâmplau numai din cauză, că proprietarul minten-mintenl fugea la ospătărie. Duminecă după ce venise din brădet, merse el la ospătărie, și cine se arunca mai întâi în joc? — era regele jocului, ér grosul Ezechil ședea la masă și zugălela talerī cu corōnă. Îndată își vîri Petre mână în buzunar, să se conviugă, de-ă Omușul lui de sticlă își ține vorba, și vede, că punga lui e indesată de argint și de aur. Din picioare încă tot tremura, ca și când ar fi voit să sară și să jōce, și cum se gătă jocul, cel dintăi se puse el cu jucătōrea lui chiar în fruntea jocului, lângă Regele jocului, și de săria acesta de trei urme în sus, Petre săria de patru urme; și de făcea acela figurī minunate din picioare, mai minunate făcea Petre, încât toți

privitorii se minunau și-l admirau. Când faflară însă la joc, că Petre și a cumpărat o fabrică de sticlă, când vedură, că el de câte-ori trecea pe lângă muicantī, tot dēuna le arunca câte un ban mare de argint, atunci înlemniră. Unii credeau, că el a aflat în pădure o comōră; alții își dau cu părerea, că el a moștenit o avere mare, d-șe toți îl cinsteau acum și-l țineau de om cum se cade, fiind-că avea bani. Jucă el încă în acea séră douăzeci de florini, d-șe în buzunarul lui sunau alții, cari păreau a fi cel mai puțin o sută de talerī.

Când observă Petre, cât este el de vedut, sta să-și iasă din piele de bucurie și sumețiă. El scoțea banii cu pumnul și i imprăscia printre săraci, căci scia el cum este când cine-va e sérac Regele jocului era întrecut de noul jucător, și Petre era acum numit Impăratul jocului.

Cei mai cutezători jucători nu puteau face Dumineca, ceea ce putea el; d-șe nici nu pierdea în jocul de cărți cât el. Și cu cât pierdea mai mult, cu atât și câștiga mai mult. Acesta se petrecea chiar așa, după cum și-o poftise dela micușul om de sticlă. El își poftise să aibă în buzunar pururea atăția bani, ca grosul Ezechil, și chiar acesta era, la care el își pierdea banii. Și decât odată pierdea 20—30 fl., el mai avea pe atăta în buzunar. Încet cu încetul atăta se înrădăcină în el jocul și destrăbălarea, încât era printre cei mai prăpădiți dintre ștengarii Pădurei negre, și mai des îl numeau jucătorul de cărți, decât Impăratul jocului, căci el juca acum mai în fiă-care đi de lucru.

(Va urma.)

Nu numai la noi se întrebuintează **Apa amară „Franz Josef”** aceleiași etichete așa, că ușor se poți omul înșela.

mai mult, ci și în comerțul universal cuprinde un loc însemnat. La cumpărare să se cēră aume Apă amară „Franz Josef”, de-óre-ce ape cu mult mai inferioare se află în comerțu cu

Când și cum se altoim pomii?

Altoirea pomilor nu e bine a se face în zilele prea uscate, prea călduroase, ori când suflă vânturi, ci pe cât se poate altoirea să se facă pe un timp mai închis, mai umed, ori decât se poate chiar și pe ploaie, der nu când este prea frig și ploaia prea rece.

Când altoim, trebuie să scotem altoii din pivniță, sau din locul unde s'au păstrat peste iernă, der nu toți de-odată, ci pe rând, după cum avem trebuință de ei. Scotându-i la aer liber, ei trebuie învăliți într-o pânză cevași cam udă, din care apoi se scot și se altuesc.

Când vremea e prea uscată și caldă, altoirea e bine să se începă des de dimineață și să se continue numai până ce dă căldura.

Observând aceste condițiuni, grădinarul poate fi sigur de succes, mai ales decât și altoii au fost bine aleși, având cōjă mai mōle, plină și bine nutrită, er mugurii să începă a se umfla.

Pilde și învățături.

Adevărul duce la sfârșit bun. Doi feciorași, Ghiță și Arsenică, se duseseră cu marfă în piață și o întinseră înaintea cumpărătorilor. Ghiță vindea pōme, legumi și verdețuri, produsele unei mici grădini, pe care o cultiva el însuși; Arsenică vindea racii, pe cari îi prindea prin riuri.

La amândoi le merse bine în ziua aceea; marfa lor avu trecere, er ei își umplură pungulița cu bani buni și muncii. Ghiță mai avea numai un singur pepene de vândare, er lui Arsenică îi mai rămăseră nisece raci.

Un domn se apropie de ei.

— „Ce pepene frumos!“ dīse domnul; „cāt ceri pe el, prietine?“

— „Asta este singurul pepene, ce mi-a mai rămas, der eu cred, domnule dragă, că nu este tocmai așa de bun, precum se pare. Vedeți pețele astea de aici? Ele arată, că pepenele începe a se strica, seu pōte că înăuntru este stricat de tot.“

— „Ai dreptate, fētul meu“, dīse străinul, „și eu cred, că va fi mai bine să-i dau pace“. Privind apoi în ochii feciorașului și cercetându-i cu luare aminte fața lui cinstită, întrebă: „Nu-ți faci pagubă în negoț, decât spui limpede și pe față, că marfa nu-ți este bună?“

— „Domnule dragă, îți spun drept, n'ași vrē să înșel pe nimeni“, răspuse Ghiță modest.

— „Ai drept, prietine, fă tot de-ma astfel, și Dumneșeu te va binecuvēnta. Să ne vedem sănătoși!“

Străinul se îndreptă atunci spre Arsenică și îl întrebă:

— „Sunt prospēți racii?“

— „Da, Domnule, numai ađi dimineță i-am prins din riu.“

Străinul cumpără vre-o doi raci și se depărtă.

— „Ghiță“, dīse atunci Arsenică ș. tului său, „ce prostie din partea

ta, să spui tu Domnului acelaia, că pepenele nu este bun. Acum va trebui să-l ducă acasă, seu să-l aruncē! Eu am fost mai cu minte, decât tine; am dīs, că racii sunt prospēți, — deși i-am fost prins de alaltăieri dimineță, — și dela mine, veđi, că a cumpărat.“

— „Pentru vre-o căți-va bănuți, ba nici chiar pentru o sumă cāt de mare, n'ași vrē să înșel pe nimeni“, răspuse Ghiță. „Apoi pentru asta, îți spun drept, Arsenică, pagubă eu nu voi avea; din contră mi-am mai găsit încă un mușteriu (cumpărător) bun; crede-mi ce îți spun eu, prietine dragă! Er tu scii ce ai să pățești, Arsenică, decât faci tot așa? Ca mâne, dela tine n'are să mai cumpere nimeni, scii cum e vorba românească: cu minciuna prândesci, der de cīnat nu cinezi.“

În ziua următoare străinul veni într'adevăr erăși și cumpără pōme și legumi dela Ghiță. Și tot astfel merse lucrul mai multe luni de-a rândul, dela Ghiță cumpără, der dela Arsenică nu lua nici-odată nimic, ba nici nu se uita la el.

Intr'o zi întrebă străinul pe Ghiță: „Ce ai de gând pentru viitor, ce vrēi să te faci?“

— „Vē spun drept, domnule dragă, că de mult doresc să intru într'o prăvălie și să mă fac negustor.“

Domnului nostru îi trebuia tocmai un om credincios la magazin și astfel luă pe Ghiță la sine.

Tinărul fecior scii să-și câștige tot mai mult încrederea stăpânului său, așa că acesta după mai mulți ani îl făcuse pe Ghiță pârtaș seu companion la negoț și îi dēdū unica sa fiică în căsătorie.

Arsenică a trebuit să se lase de negoț, nu mergea bine, totă lumea îl ocolea; prorocia lui Ghiță s'a împlinit. Așa pășese omul, care nu umblă pe calea aderărului.

MULTE ȘI DE TOTE.

Traiul porumbelului și al lupului.

Un porumbel fu prins adult și dat la o damă, care l'a ținut timp de 35 ani. Acest porumbel avusese o porumbiță, care murise cu 3 ani mai înainte. Deci, porumbelul pare că pōte să trăiescă cel puțin până la 34—35 ani.

Pentru lup, constatarea vârstei e destul de precisă. Un pădurar omorî lângă Rauen, în Silesia prusiană, un lup, care purta o șgardă de metal cu inscripția: „Koeniggratz, 3 Iulie 1866“. În anul bătaliei dela Sadova seu Koeniggratz, un soldat prusian prinsese un lup tânăr, pe care se încercase să-l domesticescă; der soldatul, care se întorsese acasă, trebui să dea drumul lupului. Așa că i-a atērnat de gāt o șgardă cu o inscripție: „Koeniggratz“. Deci lupul trăise mai bine de 30 ani. El ar fi putut trăi încă.

Principalele tronuri din lume.

Toți șcim, că Domnitorii au obiceiul de a ședē în zilele de marī ceremonii pe un scaun special numit tron. Unele din aceste tronuri sunt adevărate capete de operă și de-o valōre considerabilă:

Tronul ocupat de Regina Engliterei când primesce corpul diplomatic, este un fotoliu de aur masiv acoperit de catifea vișinie. El este așezat pe o estradă cu trei trepte, ca cea mai mare parte din tronuri, și sub un acoperiș de catifea vișinie cu încadramentul în aur masiv.

La palatul „Windsor“ se păstrează un tron, care se afla odată într'unul din palatele din Dehli, și care prin urmare servise „Marelui Mogol“, el tot este în aur masiv, în părțile laterale sunt doi enormi Păuni, cu oădele desfăcute din care tōte penele sunt pline de safire, diamante, smaragde și rubine. Sus d'asupra spatelui are un papagal în mărime naturală, sculptat dintr'un

singur smaragd. Acesta are ori când o valōre de 125 milioane franci.

La Kremlinul din Moscova se găsește tronul național al Țarului, care a fost oferit Țarului Alexandru de un Șah al Persiei în 1860. Este întreg de lemn, însă îmbrăcat peste tot cu o grōsă placă de aur cu ornamente de fildeș și pietre scumpe, de tōte felurile și de tōte dimensiunile.

Sala tronului imperial din Berlin este una din cele mai mărețe din lume, în timp ce tronul este cāt se pōte de simplu, acoperișul fără ornamente; cele două locuri ce cuprind: (câci tronul german ca și cel al Danemarcei are două locuri) deși sunt în aur masiv, der au forma unor scaune ordinare.

Tronul Italiei este și mai simplu, decât al Germaniei.

Tronul Papei este ridicat numai pe o trēptă, și acoperișul, precum și vopseaua din fund sunt fōrte simplu ornate, scaunul însă este întreg de aur masiv.

Tronul Șahului Persiei este un fel de masă dreptunghiulară susținute de șese consōle, este de marmură albă minnată în crustată de o mulțime de pietre scumpe, d'asupra spatelui scānteiază un disc al cărui diametru întrece un picior (33 centimetri), care este un fel de oglindă de diamante.

Sultanul din Maroc se mulțumesc să stea turcesec cu picioarele încrucișate pe o mică platformă de lemn.

La muzeul ethnografic din Trocadero se pōte vedea tronul regilor Dahomey în lemn grosolan sculptat, în schimb însă fōrte curios la vedere. („Fōia p. toți“).

Impărtașire importantă. Chiar și o gustare moderată de mănăcări greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, rigăeli, vērșături etc. Contra acestor aparițiuni de bole cel mai bun mijloc cu efect este Dr. Rosas Lebensbalsam din farmacia d-lui B. Fragner, Prag 25—III. Se pōte căpăta în tōte farmaciile. Să se ferescă de imitații.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Mart. 1899.

Intrate:

Table with 2 columns: Description and Amount in florins. Includes items like Numărări cu 1 Mart. 1899, Depunerii spre fructificare, etc.

Eșite:

Table with 2 columns: Description and Amount in florins. Includes items like Depunerii spre fructificare, Cambii escomptate, etc.

V. Bolșaga m. p. N. P. Petrescu m. p. dirigent. adjunct.

R. Ardelea m. p. comptabil.

Calendarul săptămânii. MARTIE. are 31 zile. GERMENAR.

Calendar table with columns: Zilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Lists dates from 21 to 27.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui I. Văcărescu, învăț. în Similăscu (jud. Buzău). Vē rugăm a ne trimite un exemplar din opul d-vōstrē „Rolul femeii în familia pușgarului român“ și a ne arăta prețul. Voim a-l recomanda pentru bibliotecile populare dela noi.

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Martie 1899.

Table of exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and bonds.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 31 Martie 1899.

Table of grain prices listing measurements, quality, and prices in florins and cents.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Concurs.

„Cordiana“ institut de credit și de economii, societate pe acții în Foventa (Föfeld) u. p. Ujegyház, are necesitate de un bun contabil, cu salariu anual de 500 fl. și cu perspective de avansare.

Să documenteze cu acte în regulă, că a terminat școala de comerț, a făcut practică cu bun succes la v-ro bancă din țēră, că cunoște bine limbele română, maghiară și germană, și că se bucură de o bună reputație în societatea în care trăiesce, ne lipsindu-i nici certificatul de naștere.

Termenul concursului va fi finea lui Maiu a. c.

Diracțiunea.

1-4.428

Frumșeța — tinereței

se pōte păstra până la cea mai înaintată etate prin întrebuințarea

Rosa-crème

atât de plăcută pentru efectul ei admirabil, dând feței un teint frumos, și depărtând ori-ce pată de pe obraz.

Un burcănel 1 coronă.

Medicamente pentru bolnavi și preservative atât pentru bărbați, cât și pentru femei se capătă numai la

RUZICS I.

depu de Parfumerie și instrumente în Arad, Szabadsăgter nr. 4.

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Aprilie 1899.

Banonota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.46
Napoleon d'orf. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Târgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 27 Mart. de 33,292 capete, la 28 Mart. au intrat 544 capete și au eșit 276 capete rămânând la 29 Martie, un număr de 33 560 capete.

Se notează marfa: unгурescă veche grea dela 47½ or. până la 48— or. marfă unгурescă tinără grea dela 51— or. până la 51½ or. de mijloc dela 49— or. până la 50— or. ușoră dela 48½ or. până la 49— or.

De vëndare o casă (Vilă) situată în o grădină

frumösă în mărime de 4000 m. c. Zidire nouă constatătoare din 6 odăi cu apendicele de lipsă, grajd departe de casă. Terenul are trei fronturi și este încă loc pentru clădiri nouă, fiind situat într-una din cele mai frumoase părți ale orașului Brașov.

Informații se dau din partea adm. „Gaz. Trans.” 2-3.588.

Noroc trebuie să aibă omul!

Losurile loteriei de clasă IV. reg. ung. priv. sunt deja esmise și am început a executa comanda de șosite. Numai succesul de câștig colosal norocos, avem a mulțumi numărösele comanda de ce primim.

După ce mai înainte Fortuna norocului ne-a favorizat, am fost și acum așa de norocoși, că câștigurile principale de 80,000 și 90,000 corone dela clasa a III-a și IV-a se le plătim interesatilor, cari au cumpărat losurile dela noi. În restimp nu mai mult de 1½ an, sau făcut la noi câștiguri de un milion și jumătate.

Prin un serviciu acurat și real clientilor noștri, ne-am câștigat încrederea atât de aci, cât și din străinătate.

Ne rugăm deci, ca și noua clientelă să ne onoreze cu aceeași încredere, și să-și încerce norocul, comandând un los de la noi.

Este consult a se comanda cât mai curând, ca se putem efectua comanda cu promptitudine, decât le vom primi cel mult până în 9 Aprilie a. c. Impărțirea planului loteriei de clasă a IV-a reg. ung. este tot aceea, ca și la a III-a și notăm aci câștigurile ce se vor trage în 6 clase.

Depunerile sunt tot acelea, și anume: pentru clasa I. de un întreg original fl. 6.—, ½ los orig. fl. 3.—, ¼ los. orig. fl. 1.50, ⅛ los. or. fl. —.75. Sumele se pot trimite cu assignație postală, seu le trimitem noi losurile cu rambursă.

Câștigurile de 50,000 a loteriei de clasă reg. ung. sunt următoarele: cel mai mare câștig este în cas favorabil, conform §. 9 al planului oficial

1.000,000 corone, special o premie de 600,000 cor.

Corone.		Corone.	
1 câștig de	400,000	67 câșt. à 5,000 . . .	335,000
1 " " " " " " " " "	200,000	3 " " " " " " " " "	9,000
2 " " " " " " " " "	100,000	432 " " " " " " " " "	864,000
1 " " " " " " " " "	90,000	763 " " " " " " " " "	763,000
1 " " " " " " " " "	80,000	1288 " " " " " " " " "	619,000
1 " " " " " " " " "	70,000	90 " " " " " " " " "	27,000
2 " " " " " " " " "	60,000	31700 " " " " " " " " "	6,340,000
1 " " " " " " " " "	40,000	3900 " " " " " " " " "	663,000
5 " " " " " " " " "	30,000	4000 " " " " " " " " "	637,000
1 " " " " " " " " "	25,000	50 " " " " " " " " "	5,000
7 " " " " " " " " "	20,000	390 " " " " " " " " "	312,000
3 " " " " " " " " "	15,000	2900 " " " " " " " " "	116,000
31 " " " " " " " " "	10,000		

50,000 câștiguri și premie în suma totală de **13,160,000 cor.**, care se vor trage în șese clase, plătindu-se cu bani gata, numai noroc să aibă omul!

A. Török & Co.

atacere de loterie internațională, colectorii principali a loteriei de clasă ung. Budapest, Waitznerring 4/A. 534.4 12.

Specialitate conțina
gândacilor, purpurilor,
Pără și pe animale domestice.

Zacherlin

Nu pachetat în pungi (tocuri) ci veritabil numai în sticlute (cu numele Zacherlin.)

Acesta este ajutorul cel mai bun și radical contra plagei a orî și ce insecte.

Se află de vëndare: în Brașov: La Domnii I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremios nepoții, Emil Por, Karl Irk, Julius Müller, Carol Schuster farmacist, Teutsch et Turtler, N. Grădinar, Eduard Kugler farm., Julius Hornung farmacist, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farm., Victor Roth farm. Karl Harth, Rudolf Stingl, Ioan Dușoiu, Fritz Geisberger, Lazar & Verzar, Heinrich Petersberger. În Făgăraș: La Domnii: Iohann P. Hermann, R. G. Romonțianu, I. Iarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer. În Cohalm: La Domnii: Ernst Wolf, Eduard Victor Melas, și unde sunt afișate placate.

Cel mai probat mijloc casnic, care se reguleze mistuirea, se producă sânge curat, se curețe suerurile rele, condiție principală pentru menținerea sănătății precum se vindecă și durerile de stomac spre exemplu: în casurile de lipsă de apetit, rigăeli, congestiun, vărsături dureri de fole și stomac, cărcei, îngreunarea stomacului cu mâncare, flegmă, haemorolide, suferințe femeiesci, bôle de intestine este:

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

din farmacia lui B. FRAGNER in Prag 203-III.

Acest balsam animază activitatea mistuirei, produce sânge curat și sănătos și a devenit un medicament sigur de casă popular. Sticla mare 1 fl. — Sticla mică 50 cr. Cu poșta 20 cr. mai mult.

Pentru vindecarea Inflamațiilor, rănilor și umflăturilor, se întrebunțază ca mijloc cu succes sigur la inflamații stagnația laptelui și întărirea țesuturilor cu ocaziunea întărcării copilului, la abscese, pustule cu puroi, carbuncule, copturi la unghii, la panariții, ulcerazioni la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor lin fatice, lipume etc

Prager Haussalbe

Vindecarea urmază în timpul cel mai scurt, fără dureri. În cutiöre à 25 cr. și 35 cr. Cu poșta 6 cr. mai mult.

AVIS!

Fie-care cumpărător se cëră numai preparate originale din farmacia B FRAGNER in Prag și se fie atent, ca embalgulul dela balsamul Dr. Rosa's se fie provădut cu marca alăturată rotundă. Èr embalgulul dela Prager Haussalbe cu marca alăturată treiunghiulară

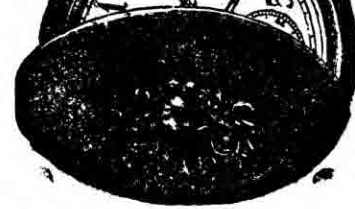
Orî și cine ar face cunoscut o falsificare, capătă remunerație! Mii dă scrisori de recunoștință sunt depuse spre vedere. Deposit în farmaciile D-lor: Victor Roth, E. Kugler, Ferd. Jekelius in Brașov. Pe urmă la J. Török, A. Egger, Thalmayer & Seitz și Kochmeister's Nachfolger in Budapesta.

Deposit principal al producătorului **B. Fragner**, Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prsg, Eck der Spornergasse 203.

Trimiteri cu poșta se efectueză imediat

Important pentru orî-cine!

Vëndare totală cu prețuri uimitöre de ieftine, 12 obiecte prețiose numai cu fl. 2.95 cr.

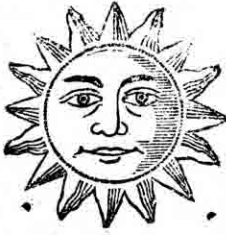
- 1 pompos orologiu de buzunar, Ancker-Remontoir, de nickel; cu capac gravat; 3 ani garanță, (nu ciasornic de părete, cum spedeză alți.
- 1 elegant lanț de orologiu (de nickel orî aur-t, după dorință), cu jou-jou frumos, de Paris.
- 1 elegant ac pentru cravată, de goldin duplu americ. cu imitație de brillante.
- 1 păreche de cercei de argint.
- 1 brațelută elegantă și modernă din aur Doubl. (valöre fl. 150 cr.)
- 1 garnitură de chemisette și nasturi pentru gulere, de goldin duplu american, constă-tat-er din 5 bucăți.
- 1 păreche de nasturi pentru manșette, din goldin duplu american, cu marcă.

Aceste 12 obiecte prețiose le trimite la comandă, până când mai sunt în deposit, ne lângă rambursă seu trimiterea anticipativă a sumei de fl. 2.95 cr. (mai înainte singur numai orologiu ancker remontoir de nickel a costat 5 fl.) Obiectele nepotrivite le rescumpăr în timp de 8 zile.

E. HOLTZER,

deposit en gros de orologe și giuvelii în Cracovia (Krakau, Stradom 18). Prețuri-Curente gratis și franco. Liferantul Asociației oficialților de stat austriaci c. și reg. 2-5.543.

Firmă fundată în anul 1833.

Adolf Resch

Giuvaergiu

Braşov, Strada Porţii Nr. 7.

Asortiment foarte frumos.

Asortiment bogat

de giuvaericeale, obiecte de aur și argint, ciasornice de buzunar elvețiene, asortiment foarte frumos.

Deposit de argintărie înă Cristoff, argintărie Alyaua la calitate din fabrica Brendorf, precum și argintărie China calitate mai ieftină.

Cumperătură de obiecte vechi: de aur și argint, petri scumpe, margăritar, monede vechi și tot felul de antichități. Sufiat cu aur solid, cu argint, legal cu nikel, aramă pe cale electrică.

Tote reparaturile ce cad în bransa de sus, se execută ieftin și prompt.

— Gravuri în pētră și metal. —

Specialitate: Confectionare de obiecte bisericesti și arame: Candele, cadelnițe, cruci, potire e.c. etc.

— Braşov, Strada Porţii Nr. 7. —

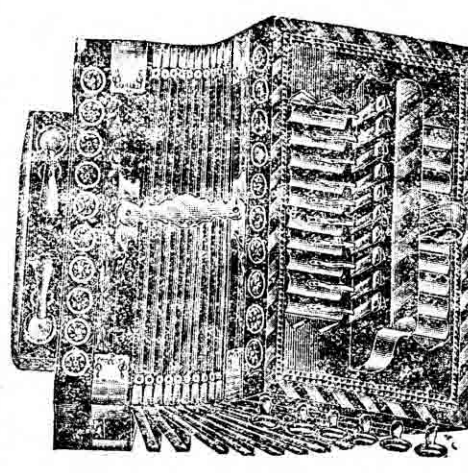
Obiecte bisericesti.

15-50

NOU! NOU! NOU!

FANFARA HARMONICA

nou soi de Harmonică deschidătoare,

cu două rânduri de trompete briliante acoperit cu claviatură cu 16 inele și 2 stele, 10 taste, 40 de voci, 2 baste, 2 registre, mâner de claviatură cu spirala garantată, că nu se sparge. D. R. G. M. Nr. 47466. 2 burdufe duble cu garnitură și închiștătură, musică de voce dublă (2 corale), ton de orgă, mărime 35 cm., din cauza mării vânderi pe prețul eștin de

numai 6 Lei 25 Banii

de bucată. Acest format de harmonică cu claviatură deschisă de nikel mult mai grandios, ca oferit din alte părți, asemenea numai 6 Lei 25 Banii, harmo-

nică 3 chorală, noutate grandioasă, 3 registre veritabile contra-basse numai Lei 7 și 50 Banii. Harmonică 4 chorale cu 4 registre veritabile, ton de tot felul de Harmonium numai 10 Lei. Harmonică-Orchestraion 6 chorale cu 6 registre veritabile numai 15 Lei. Instrument artistic cu 2 rânduri, cu 19 taste, 4 contrabasse, musică splendidă de concert numai 12 Lei 50 Banii; cu 21 taste 43 Lei 50 Banii. Ambalagiu și metoda de a învăța singur gratis. Poartă pentru un instrument 2 Lei. Joc de clopotel cu mecanică nouă D. R. G. M. Nr. 83928 numai 40 Banii separat. Preț curent pentru noutăți de harmonice gratis și franco.

Nu comandați la comercianți mici, ci cumpărați direct dela
HEINR. SUHR, Neuenrade 271 (Germania),
Fabrică de instrumente musicale.

Dovedesce, că e cel mai vechiu și cel mai mare magazin în bransa aceasta.

Provisiune mare

se dă agenților solidi și harnici, cari doresc a se ocupa cu vânzarea de lesuri permise după lege în rate lunare, pentru o casă mare de bancă (societate pe acții).

Oferite sub „Mercator“ a se adresa la

Bernhard Eckstein,
anonc. exped.

Budapest, V. Badgasse 4.

Marele magazin de încălțăminte a lui

I. Sabadeanu în Braşov,

(Nr. 10) Strada Porții (Nr. 10),

care prin soliditatea sa în curs de 30 de ani de când există pe piața Braşovului, și-a câștigat în totă Austro-Ungaria și România un renume bun. Recomandă onor. public

marele assortiment de încălțăminte, garantate de solide și moderne,

pentru bărbați, dame și copii, pentru mire și mirăsă pentru dans, gimnastică, casă și pentru ateliere (lucrătoare) etc. etc. toate cu prețuri foarte moderate, ce se poate vedea, din consemnarea prețurilor câtor-va articule precum urmază:

Pentru bărbați:

- Ghete de piele vachs, tari, în cuie lucrate cu gumă dela fl. 2.95 în sus
- „ „ „ în besățuri, cu s. fără nast. „ fl. 3.50 „
- „ „ „ „ „ cu șinore „ fl. 4. — „
- „ „ „ „ „ seu postav și cu pele în jur de iarnă fl. 4.50 „
- „ „ „ „ „ „ lac rus. „ „ fl. 5. — „
- „ „ „ „ „ de mânușe lac de salon fine dela fl. 4.80 „
- „ „ „ „ „ vachs franțuz. cusute în beset fine „ fl. 5.50 „
- Pantofi de piele vachs în cuie lucrate „ fl. 3. — „
- „ „ „ galbene „ fl. 3.60 „
- „ „ „ lac salon fine cusute „ fl. 4.50 „
- Cisme lungi de piele juft rus. talpă dublă „ fl. 7.50 „
- „ „ „ de postav de stria cu pele în jur „ fl. 7.50 „
- „ „ „ de drum peste ghete de purtat, din postav de copii mic fl. 2.60, de copii mari „ fl. 2.80 „
- Galoci de bărbați de Viena fl. 2. — rusesc „ fl. 2.80 „
- Șoșoni „ „ „ „ fl. 3.80 „ „ fl. 4.80 „
- Pantofi pentru gimnast. cu talpă de gumă rus. „ fl. 1.25 „
- „ „ „ de pânză rusescă grosă cu talpă de pele în ținte lucr. pânză neagră seu cafenie cu vârfuri „ fl. 1.20 „
- Pantofi de casă de pele ori păslă, de stofă „ fl. 1. — „

Pentru dame:

- Ghete de piele patentă seu vițel în besetz cu gumă dela fl. 2.85 în sus
- „ „ „ Gems „ „ besetz cu „ fl. 3.50 „
- „ „ „ „ „ vîrfuri de lac dela „ fl. 3.50 „
- „ „ „ „ „ în bes. cu șinore „ fl. 3.50 „
- „ „ „ „ „ „ nasturi „ fl. 4. — „
- „ „ „ „ „ „ lac salon în jur, fine „ fl. 4.50 „
- Pantofi de piele tari pentru stradă în cuie „ fl. 2.50 „
- „ „ „ galbenă „ „ „ fl. 2.60 „
- „ „ „ fine pentru dans ușore „ „ fl. 1.80 „
- „ „ „ de lac salon pent. dans ușore „ fl. 2.20 „
- „ „ „ atlas seu mătasă albă pen. mirese „ fl. 2.50 „
- „ „ „ lac cu spangen pentru stradă „ fl. 3.20 „
- „ „ „ pentru gimnastică negri seu cafeni talpă de gumă dela fl. 1.20 „
- „ „ „ de pânză rus. gróse, neagră seu cafenie în cuie p. gymn. stradă și atelier dela fl. 1.10 „
- „ „ „ pentru casă, de stofe de păslă, de pele „ fl. —.90 „
- Ghete de Brinel cu gumă „ „ „ fl. 2.80 „
- Pantofi de „ Salon cu șinore și lac „ fl. 2. — „
- Ghete de piele pentru fetețe mai mari „ fl. 2.60 „
- „ „ „ mică „ fl. 1.60 „
- Pantofi de copii dela 40 cr., 65 cr., 85 cr. „ fl. 1.20 „

Mare alegere în încălțăminte de băieți, fete și copii,

în diferite colori, forme, calități, cu prețuri reduse.

Specialități încălțăminte de lăuc fabricate: Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, etc. din pele Chevreau, Vachs, și din Lac de salon, în diferite colori și facon modern, se află în mare alegere și se poate comanda și după măsură directe din aceste fabrici.

Depositul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, al celei mai renumite fabrică de gumă din Petersburg, se află pentru tot Ardealul numai la sus numită firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț moderat.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și se efectuează prin un măestru dibaciă cu prompteșă.

Comanda din afară de Braşov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valoarea. — La comande din afară trebuie următoarele arătate: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit seu rotund? în besetz seu simplu? cu talpă gróse seu subțire. Ca măsură se pot trimite un pepec vechiu cu posta ca: „Mustră fără valoare“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea Numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum poate ori și ce laic lua măsura piciorului cu centimetru seu cu o fâșă de hârtă măsurând partea piciorului pe din nătru dela mijlocul călcăiului până la vârful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăiu și peste pulpe, trimițând această măsură prin epistolă se poate efectua comanda după dorință.

S'a sfîrșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă snt

Bombóne de cēpă

veritabile ale lui

Oscar Tietze,

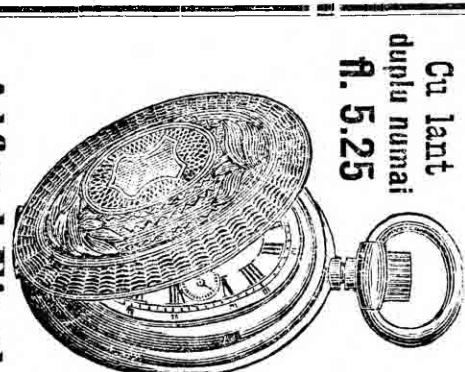
care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, fleșmei etc. Numai pregătirea specială a bombónelor mele asigură efectul. Fia-care observe numele **Oscar Tietze și marca cepei**, de ore-ce există imitații stricacioșe.

In pachete a 20 și 40 cr.

Depot principal:

F. Karizan farmacist, Kremsier.

Deposit în Braşov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcării din Austro-Ungaria. 17—20,473.

Cu lant
duple numai
fl. 5.25

Alfred Fischer Wien I., Adlergasse Nr. 10.
— Trimitere cu rambursă. — La cas de neconvenabil se restituie banii.

Ciasornice Remontoir-Goldin,

inventie nouă de lubri. Aceste ciasornice cu capse dublu sunt așa de splendide și elegante încât, înătr niș sp. calități nu le pot distinge de cele veritabile de aur. Ciasornicele clasice de minune nu sînt schimbă colorate. Pentru meseri regenti dau în serie o garanție de 3 ani.

Numai fl. 5.25.

La fiecare clas min Inventioe gratis. S note cărbăta numai del singurul delou.